

När förvaltningen stjälp istället för att hjälpa: Hur statens elitiska kontrollsysteem föder generationers krig

Regeringen fortsätter på sin inslagna linje. Genom att införa ett lagstadgat aktivitetstvång för försörjningsstöd och utreda djupt ingripande registersystem för rödflaggning av medborgare, bygger de politiska beslutsfattarna ett allt tätare samhällstak för sig själva. Men när statens förvaltningar möter utsatta familjer med misstro och institutionell kyla, skapas de djupa sår som i nästa generation exploderar i gängkriminalitet och samhällsbandens upplösning.

Det är alltid lätt för välbetalda beslutsfattare i Stockholm att påstå att kritiska medborgare saknar verklighetsförankring. Men när man granskar den politiska utvecklingen under sommaren 2026 ser man ett skrämmande och sammanhängande mönster. Det handlar om en statsapparat som i allt högre grad överger sin ursprungliga uppgift – att skydda, stötta och lyfta individen – för att istället förvalta och fördjupa medborgarnas begränsningar.

Från hjälp till stjälp i socialförvaltningen

Det nyligen införda aktivitetstvånget inom försörjningsstödet tvingar omkring 174 000 svenskar in i heltidsaktiviteter under hot om indraget existensminimum. Politiken bygger på den felaktiga premissen att fattigdom och social utsatthet beror på lathet. Historien har redan visat, inte minst genom 1990-talskrisens åtgärder och det havererade Fas 3, att storskaliga tvångsaktiviteter är både dyra och verkningslösa. De leder sällan till riktiga jobb; de snyggas bara till statistiken när människor knuffas ut ur systemen.

Detta är kärnan i vad många medborgare upplever i mötet med socialförvaltningen: man söker hjälp, men blir stälpt. När staten dessutom berövar individer rätten att studera under ekonomiskt bistånd tar man ifrån dem verktygen att bygga en egen, stabil livsstruktur. Det handlar inte längre om hjälp till självförsörjning, utan om en tvingande disciplinering som bryter ner snarare än bygger upp.

***Strukturell kannibalism:** När statens elit uppstår skyhöga löner samtidigt som de skär ner på de basala stödsystemen, kannibaliseras de i praktiken på de offer som systemfelen har skapat.*

Rödflaggning och det elitiska samhällstaket

Parallellt med disciplineringen av de fattiga tar staten nu nästa steg i kontrollsamhället. Regeringen utreder ett register- och kontrollsysteem för att "rödflagga" misstänkta gängkriminella och deras anhöriga – oavsett om de är

dömda för brott eller inte. Detta system ska kunna begränsa vilka människor en individ får ha kontakt med, vilka områden de får röra sig i, samt vilka jobb och offentliga uppdrag de tillåts ha.

Människorättsorganisationer som Civil Rights Defenders varnar med rätta för att detta är ett fundamentalt hot mot rättssäkerheten. När konsekvenser och frihetsberövande åtgärder riktas mot personer som inte har begått brott, har staten övergivit rättsstatens principer och den grundläggande naturrätten. Det är en särslagstiftning utformad för att skydda det elitiska samhällstaket och dölja de styrandes oförmåga att lösa samhällets verkliga problem.

Generationers krig: Gängkriminalitetens verkliga rötter

Det är i skärningspunkten mellan förvaltningens felbehandling och den repressiva kontrollen som vi finner de verkliga rötterna till dagens gängkriminalitet. När mammor och pappor felbehandlas av socialförvaltningen, tvingas de in i ett existentiellt krig mot den apparat som borde ha givit dem trygghet. När föräldrarnas livsstruktur slås sönder av myndigheternas kyla, ärver barnen traumat och misstron.

Barn som växer upp i hem där det legitima samhället framstår som en fientlig kontrollmakt söker sig naturligt till alternativa strukturer. Gängkriminaliteten handlar i grunden inte om brist på hårdare tag, utan om ett sökande efter den samhörighet, det skydd och den struktur som staten har berövat deras familjer. Det är förvaltningens fel som driver nästa generation till krig mot samhället.

Granskningen av socialtjänsten – Ros eller törne?

Regeringen har nyligen aviserat en utredning som ska granska hur socialförvaltningen arbetar. Denna granskning kan vid en första anblick verka värd att berömma. Men frågan vi måste ställa är kritisk: Kommer utredningen att granska förvaltningen för att skydda medborgarens naturliga rätt till frihet och värdighet, eller tillsätts den bara för att effektivisera kontrollapparaten och se till att de nya, hårda aktivitetskraven efterlevs?

Om granskningen blir ytterligare ett verktyg för att strama åt greppet om de utsatta, fortsätter de förtroendevalda i sin slutna bubbla, helt blinda för den verklighet de själva har skapat. Det är dags att återvända till principerna om sann rättvisa, där individens naturliga rättigheter skyddas mot statliga övergrepp.

Tony Styrbjörn

Motto: *Lex Naturae Protector*

Systemadministratör & Oberoende Samhällsanalytiker

Webbplats: raspberrytost.hopto.org